

Elektros ir dujų rinkų apžvalga

Kainos ir prognozės / 2023 m. birželis

ELEKTRA

Vidutinės mėnesio „Nord Pool“ biržos elektros energijos kainos Lietuvos kainų zonoje

26,51 % ↑
nuo praėjusio mėn.

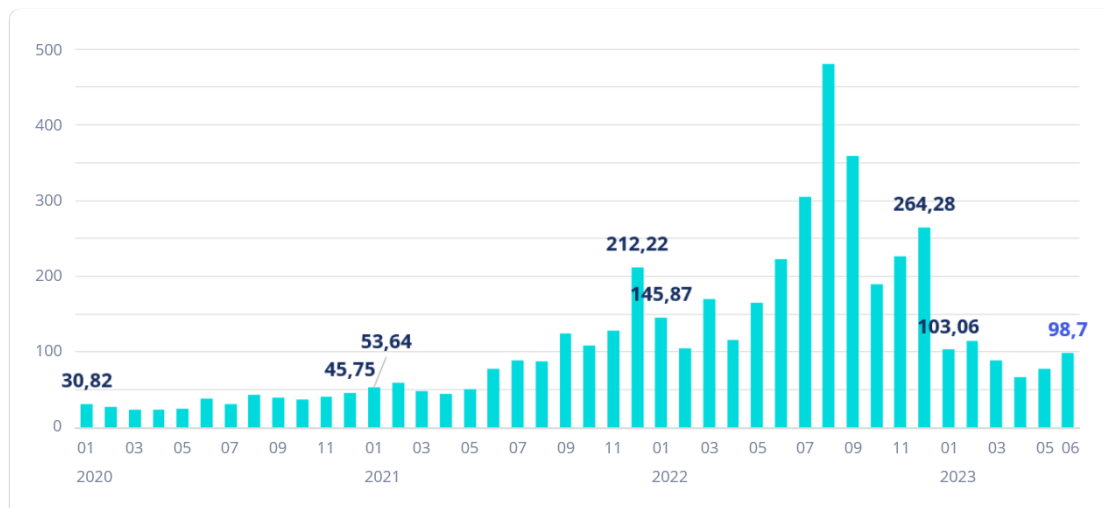
BIRŽELIS

98,70 Eur / MWh

GEGUŽĖ

78,02 Eur / MWh

Elektros energijos biržos „Nord Pool“ kainai Lietuvos kainų zonoje tiekėjas nedaro įtakos, o kainos pokyčius lemia tokie veiksniai kaip: Europoje ir kitose pasaulio šalyse besiklostančios situacijos, susijusios su energetika, geopolitinė padėtis, permainingos oro sąlygos, elektrinių atjungimai dėl planuoto remonto ar nenumatytų gedimų, besikeičiančios apyvartinių taršos leidimų (ATL) kainos, klientų energijos vartojimo intensyvumas ir pan.

Birželį **aukščiausia** elektros energijos kaina buvo **130,67 Eur/MWh** (birželio 15 d.), o **žemiausia** – 43,78 **Eur/MWh** (birželio 11 d.). Kas lėmė tokius kainų šuolius?

Svarbiausi mėnesio įvykiai

Birželio mėnesį elektros energijos kainą formavę veiksniai:

Sezoniškumas ir mažesnė energijos gamyba iš vandens

Birželį didmeninė elektros energijos kaina buvo 46 proc. aukštesnė negu gegužę. Prasidėjus vasarai, dėl augančios oro temperatūros išaugo elektros paklausa dėl patalpų vėsinimo. Nusistovėjus šiltiems orams sumažėjo vėjo gamyba, o pasibaigus pavasariui hidroelektrinių gamyba sumažėja iki minimalios.

Jungčių ribojimai su Skandinavija

Mėnesio pabaigoje dėl aukštos oro temperatūros buvo ribojamas „NordBalt“ jungties pralaidumas. Elektros importas iš Skandinavijos šia jungtimi buvo sumažintas siekiant, kad ji neperkaistų. Energijos srautas iš Suomijos sumažėjo 61 proc., nes perdavimo sistemos pajėgumai buvo apriboti dėl „Estlink 2“ jungties metinio remonto. Vykdamas sistemų techninės priežiūros darbus, Baltijos šalys įprastą importo srautą turėjo pakeisti kitais elektros energijos šaltiniais – elektros energijos pasigaminti šiluminėse elektrinėse. Ateinančiais mėnesiais jungčių pralaidumo ribojimai turėtų būti dažnesni.

Ateities tendencijos

Elektros energijos kainos regione stabilizavosi.

Elektros kainų prognozė

Ateities didmeninės elektros energijos kontraktų kainos indikuoja, kad vasaros periodu kainos išliks panašiam lygyje.

Nyderlandų Karalystėje net tris valandas elektros energijos didmeninės kainos siekė -500 Eur/MWh (mažiausia įmanoma riba). Tokia situacija susidarė dėl itin didelės elektros gamybos iš vėjo elektrinių ir menko

sistemos lankstumo. Tuo tarpu Lietuvoje kaina siekė -0,1 Eur/MWh, dėl vis dar menkos instaliuotos vėjo elektrinių galios.

VISOSE IGNITIS ON STOTELĖSE

2023 m. liepos 6-9 dienomis elektromobilį įkraukite 6 ct/kWh pigiau!

Lėto įkrovimo jungtyse - **0.29 Eur/kWh** su PVM

Greito įkrovimo jungtyse - **0.39 Eur/kWh** su PVM

Išskirtinė kaina galioja „Ignitis ON“ tinklo įkrovimo stotelėse, visose jungtyse. Įkrovimo kainos partnerių stotelėse nurodytos „Ignitis ON“ mobilioje aplikacijoje.

Sužinoti daugiau

DUJOS

Gamtinių dujų tiekimo Nyderlandų TTF front month indekso [reikšmė](#) ICE biržoje

24,22 % ↓
nuo praėjusio mėn.

BIRŽELIS

32,23 Eur / MWh

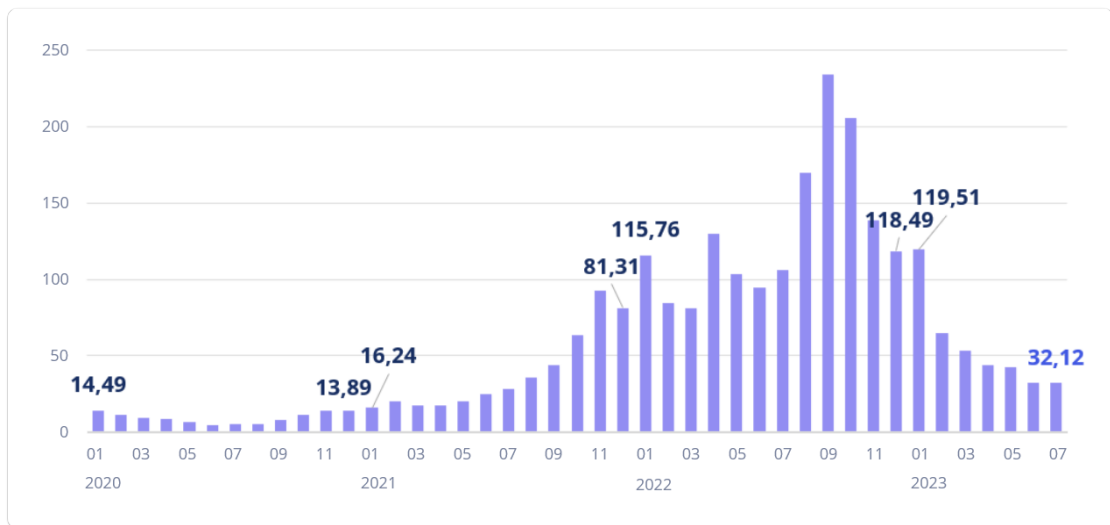
GEGUŽĖ

42,53 Eur / MWh

LIEPA

32,12 Eur / MWh

Dauguma „Ignitis“ verslo klientų gamtines dujas perka vadovaudamiesi gamtinių dujų biržų indeksu: Baltijos šalių BGSi ir Nyderlandų TTF kainomis, susietomis su didmenine rinka. Pastarojo indekso dinamika:

Šių metų birželio mėnesį gamtinių dujų kainų svyravimai Europos didmeninėje dujų rinkoje buvo aukštesni nei gegužės mėnesį – dujų kainos birželio mėnesio viduryje siekė **49,50 Eur/MWh**. Liepos mėnesio TTF (*front-month*) indeksas Nyderlandų prekybos aikštelėje, ICE biržoje, susiformavo ties **32,118 Eur/MWh**, panašiam lygįje kaip birželio mėnesio TTF indeksas (**32,234 Eur/MWh**).

Svarbiausi mėnesio įvykiai

Birželį gamtinių dujų kainą formavę veiksniai:

Infrastruktūros remontai

Norvegijos dujų infrastruktūros remontas buvo pratęstas iki liepos 15 d., t. y. 25 dienomis ilgiau nei planuota. Dėl „Nyhamna“ dujų apdirbimo centre vykdomų remonto darbų, dujų eksportas į Europos dujų sistemas sumažėjo apie 80 mln. m³ per dieną. Iššūkių kilo ir Norvegijos suskystintų gamtinių dujų (SGD) gamybos terminale „Melkøya“ – dėl dujų nuotėkio, nuo gegužės 31 d. jo veikla buvo apribota kelioms savaitėms.

Didžiausio Europoje dujų telkinio uždarymas

Nyderlandų vyriausybė paskelbė, kad Groningeno dujų telkinys bus uždarytas šių metų spalio 1 d. Jeigu Europoje būtų nestabili geopolitinė padėtis, dujų gavyba šiame telkinyje gali būti pratęsta iki 2024 m. spalio. Pernai Groningeno dujų telkinio gavybos kvota siekė 2,8 mlrd. m³ dujų.

SGD importo mažėjimas į ES šalis

Europoje SGD importas sumažėjo, o Kinijoje ir kitose Azijos šalyse – išaugo. Birželio mėnesį Kinijoje padidėjo SPOT SGD poreikis, nes dėl karščių ir sausrų net trečdaliu sumažėjo šalies hidro resursai (lyginant su pernai metų lygiu). Tai rodo ir Azijos EAX SPOT SGD indeksas, kuris birželio mėnesį buvo 4–6 Eur/MWh aukštesnis už Nyderlandų TTF indeksą. ALSI duomenis, birželio pabaigoje EU SGD terminalų talpyklose buvo saugoma tik pusė viso SGD kuro, nors dar mėnesio pradžioje talpyklos buvo užpildytos 66 proc.

Karšti orai

Gamtinių dujų poreikis didėjo karščio varginamoje Vakarų ir Pietų Europoje, kur pradėti intensyviau naudoti kondicionieriai. Situaciją apsunkina ir tai, kad Prancūzijos branduolinių reaktoriai išjungiami dėl įvairių techninių problemų. Gegužės mėnesį Europos branduolinių reaktorių pagamintos energijos kiekis pasiekė žemiausią lygį nuo 1980 m. – buvo pagaminta tik 47 TWh energijos. Tikimasi, kad šis skaičius pakils rudenį, kai bus sutvarkyta dalis Prancūzijos branduolinių reaktorių.

Ateities tendencijos

Dėl vis dar mažo gamtinių dujų vartojimo ES, pakankamos dujų ir SGD pasiūlos bei solidžiai užpildytų Europos požeminių gamtinių dujų saugyklų situacija rinkoje yra stabili.

Gamtinių dujų kainų prognozė

Birželio mėnesio pabaigoje gamtinių dujų kainos nukrito iki 33–35 Eur/MWh, TTF prekybos aikštelėje, ICE biržoje. Rinką nuramino kilstelėjęs mėnesio pabaigoje SGD importas iš JAV, kai SGD terminale „Sabine Pass“ buvo baigti remonto darbai, o taip pat aukštas Europos požeminių gamtinių dujų saugyklų užpildymas (76.66 proc. birželio 27 d.) bei sumažėjęs gamtinių dujų vartojimas ES šalyse, lyginant su praėjusiais metais. Liepos mėnesį prognozuojami karščiai daugelyje Europos šalių, todėl tikėtina, kad gamtinių dujų kainos svyruos panašiam lygmenyje.

PRIMENAME

Nuo liepos 1 d. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (VERT) sprendimu keičiasi gamtinių dujų tiekimo saugumo papildoma dedamoji prie gamtinių dujų perdavimo kainos – 152,45 Eur/(MWh/parą/metus). Išsamesnė informacija [čia](#).

INFORMUOJAME

Nuo nuo š. m. liepos 1 d. iki gruodžio 31 d. buitiniams vartotojams bus taikomas 0,6354 Eur/m³ (su PVM) dalinis kompensavimas gamtinių dujų tiekimo kainai, susijusiai su gamtinių dujų įsigijimo sąnaudomis. Šis kompensavimas bus taikomas ir bendrijoms bei kitiems nebutiniams vartotojams, kurie su UAB „Ignitis“ sudarė Gamtinių dujų pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartį ir už gamtines dujas atsiskaito buitiniams vartotojams taikomais gamtinių dujų tarifais. Išsamesnė informacija [čia](#).

IGNITIS naujienos

Įrankių kontroliuoti energetikos situaciją verslas turi ne vieną

Neapibrėžta energetikos situacija ir itin ženkliai svyravusios kainos praėjusiais metais stipriai išbalansavo šalies verslą. Nors elektros energijos kainos šiuo metu, panašu, stabilizuojasi, kritiškai vertinti situaciją išlieka svarbu – kainoms įtaką daro nemažai veiksnių. Kokius

energetikos klausimus šiuo metu sprendžia verslas ir kokių priemonių jis gali imti situacijai sukontroliuoti, skaitykite straipsnyje.

Ar žinojote, kad...

ELEKTRA

- Nuo šių metų liepos 1 d., priklausomai nuo teritorijos, visiems vartotojams neplaninių atjungimų arba gedimų atvejais bus taikomi bendri elektros energijos atstatymo laikai. Juos viršijus, „Energijos skirstymo operatorius“ (ESO) mokės kompensaciją. Taip pat nuo minėtos dienos elektros energijos vartotojai nebebus skirstomi į aprūpinimo elektros energija patikimumo kategorijas. Plačiau skaitykite [čia](#).
- Energetikos sektoriaus CO₂ emisijos 27-iose ES valstybėse praeitais metais sumažėjo net 2,8 proc. ir siekė 2,4 mlrd. tonų. Pagrindinė to priežastis – sumažėjęs dujų vartojimas. Lietuva savo CO₂ pėdsaką sumažino 7,5 proc. Pagal pasiektą rezultatą ji buvo penktoje vietoje, o pirmoje – Nyderlandų Karalystė sumažinusi emisijas 12,8 proc.
- Europos energijos birža (EEX) AG ir „Nasdaq Commodities“ pranešė, kad pasiekė susitarimą, pagal kurį EEX įsigys „Nasdaq“ Europos elektros energijos prekybos kliringo verslą, kai gaus įprastinį reguliavimo institucijų patvirtinimą. Sandoris apims esamus atvirus „Nasdaq“ Šiaurės Europos, Prancūzijos ir Vokietijos elektros energijos ateities sandorius, taip pat Europos CO₂ emisijų leidimų ateities sandorius (EUAs), kurie bus perduoti EEX valdomai kliringo įstaigai „European Commodity Clearing“ (ECC).
- Suomijos vėjininkų asociacija pranešė, jog Suomijoje planuojama įrengti 121 GW galios naujų vėjo jėgainių – 386 sausumos vėjo projektus ir 32 jūrinius vėjo parkus. Didžioji šių projektų dalis vis dar yra ankstyvoje plėtros stadijoje.
- Verslo įmonės iki š. m. liepos 31 d. gali kreiptis paramos diegiant aplinkai draugiškas, naujesnes ir mažiau energijos vartojančias technologijas ir taip sumažinti savo CO₂ emisijų pėdsaką bei sutaupyti, gaunant nuo 30 iki 50 proc. finansavimą projektams. Galimi sprendimų pavyzdžiai: efektyvesnės apšvietimo, vėdinimo, šildymo, šilumos atgavimo, vėsinimo, šaldymo, automatikos, įrenginių valdymo ir monitoringo ar kitos veikloje naudojamos įrangos diegimas.
- Parengtas Atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) plėtros galimybių žemėlapis padės verslui ir gyventojams priimti sprendimus dėl AEI elektrinių statybos. Šiame žemėlapyje pateikiama visa projektams vystyti reikalinga valstybinių institucijų ir sektoriaus įmonių informacija.
- Po ilgų ir intensyvių derybų pavyko pasiekti bendrąjį Europos Tarybos požiūrį dėl Europos Komisijos pasiūlymo pagerinti ES apsaugą nuo manipuliavimo rinka didmeninėje energijos rinkoje. Pasiūlymui pritarta ne pilna apimtimi,

išskyrus ES valstybių narių poziciją dėl ES elektros energijos rinkos modelio peržiūros.

- Rengiantis ankstesnei Baltijos šalių sinchronizacijai su kontinentinės Europos tinklais, visais nagrinėtais scenarijais sistemos stabilumas yra užtikrinamas, rodo Gdansko instituto parengta elektros energetikos sistemos stabilumo studija. Ji patvirtina, kad paankstinta, 2024 m. sinchronizacija yra saugi.

DUJOS

- Nepriklausomos energetikos rinkos tyrimų kompanijos ICIS duomenis, gegužę gamtinių dujų paklausa Europoje buvo 19 proc. mažesnė, lyginant su 2017–2021 m. gegužės vidurkiu. Šių metų balandį vartojimas buvo 10 proc. mažesnis.
- Europos Komisija paskelbė antrąjį bendro dujų pirkimo paklausos sutelkimo etapą birželio 26 d. ES energetikos bendrovės gali teikti dujų poreikį iki liepos 3 dienos darbo pabaigos. Konkursas truks iki liepos 12 d.
- JAV SGD gamintojas „Cheniere Energy, Inc.“ paskelbė apie sudarytą dar vieną ilgalaikę SGD tiekimo sutartį su Norvegijos „Equinor ASA“. Sutarties apimtis 1,75 mln. tonų SGD per metus FOB tiekimo sąlygomis, trukmė 15 metų pradedant nuo 2027 m.
- SGD laivas „Independence“ kitų metų gegužės ir birželio mėnesiais bus remontuojamas Pietų Europos uoste. Atliekant „Independence“ apžiūrą sausajame doke, visų pirma planuojama atnaujinti antikorozinę korpuso dangą, atlikti kitus aptarnavimo darbus. „Klaipėdos naftos“ duomenimis, nuo veiklos pradžios terminalas išdujino apie 12 mlrd. m³ dujų.